

KEMENESVIDÉK

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

A SZERDAI FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Megjelenik minden vasárnap.

Egy évre : . . . . 8 kor. | Negyedévre : . . . 2 kor. —
Fél évre : . . . . 4 . . | Egyszeri ár : 30
Tasitóknek és jegyzőknek egy évre 8 kor., félévre 3 kor.
Szokásos értekezések: kedden és pénteken

Felolvas szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömök, Dömöki-utca, Gombaszék — Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal és úrv. Zeigmond István név
könyvkereskedése

Társadalmi válság

Valljuk meg őszintén: a magyar társadalom veszélyes és összeomló, dűledező alapokon nyugszik. Egykét költséző hazámú nemzetül eltekintve, az európai társadalmak sorában magyar társadalmat méltán megilleti a „könnyelmű és mértékelen” jelző. A legtöbb hatalmas állam társadalmában a takarékoskodás és spórolás elve dominál; a hol pedig a takarékoskodás és vagyongyűjtes nyomait nem is tudjuk közvetlenül megtalálni, ott okvetlenül megtaláljuk a számító rendszert és beillesztett aranyosságát, a mely szerint a költekezés történik.

Vannak nemzetek, a melyek anyagi akban hatalmasabbak, vagyoniilag erősebbek és kitartóbbak, mint mi vagyunk, s aranyilag mégis kevesebbet költsézőnek fényűzési cikkekre, kevesebbet pazarolnak a mindennapi élethez nem okvetlenül hozzátartozó luxusdolgokra, sőt kisebb arányú szorakozásokkal is megelégszenek, mint mi, a szegény, kicifrázott, külső mázzal ékeskedő magyar társadalom!

Alig van Magyarországon lateiner hivatalnok, kereskedő, a ki jövedelmének, keresetének, vagy vagyonának megfelelő életmódot folytatna; a társadalmi életben uralkodó kárhózas elvek és jelszavak a legközönségesebb, a legigénytelenebb nyárspolgárt is magával ragadják, mértékletes életmódjában megzavarják és

arra kényszerítik, hogy minden józan számításán keresztül ugorva, minden megfontolást elűzve, előkelő és nagylábu fényűzéssel, széles pompával és jövedelmét tuhaladva luxussal éljen.

Ennek következménye pedig nem lehet más: mint a végtelen, egyre mélyebben sülyedő eladósodás, a vagyoni tönk a mely később becületet, jellemet hivatalt. családát is örvénybe taszít. Kétség kívül megállapíthatjuk, hogy a tehetetlen, intelligens. gép módjára dogozó, 3000 koron is hivatalnokok nem az okozói, csak áldozatai a luxushóbortnak: a fertőzés esirái a korszakelében, a bakteriumok a XX. század szociális levegőjében usznak es mindenkit a luxushóbort imadására és bálványozására keuszseritenek, a kit az Uristen kegyelme nem osztott a favágó és napzámók közé.

Szinte boszantó az objektív vizsgáló előtt: miként el és milyen aránytalan fényűzést fejt ki a mai magyar közep osztály.

A lakus is láthatja, hogy jelenlegi összetételében és alakulatában a magyar társadalom korhadt és bomladozó; de olyan országban, a hol nem a szorgalmas takarékoskodás, józan belátás, morális jelleg vezet életmódjukon és hivatásukban az embereket, hanem a laza gondolkodás, a divathóbortoknak és szertelen kényelmességeknek nagy anyagi megte szítést igénylő utánzása és majmolása; olyan országban a hol nem a becület

fenntartására, de nyomort leplező, szegényiséget takaró fényűzés, az elvaskító szorakozások nyílt és megcsédtő gyakorlása adja meg a lehetőséget, gyakran a kvalifikációt a társadalmi előbbrejutásné; a hol a társadalom minden rétegében szétágazódások, különválások, kasztok, szeparatiztikus törekvések, torzalkodások, civódások, ellentétek vannak; olyan országban, a hol telfogásban és céljaiban amugy is összeegyezhetlen, temperamentumban és gondolkozásban eltérő, valászilag es nemzetiségileg kirívóan es élelen feltagolt elemek alkotják a társadalmat, a mely társadalomban nemcsak a természetes ellentétek ütközőpontja vanok elhívte, de ezenkívül mesterséges gátakat és válaszfalakat is emel a fejét felütött elfogultság: olyan országban nem is lehetéges egy szilárd alapon nyugvó társadalom. Midőn egyrészlől bizonyos, hogy kifinomult szásadunk rontó, könnyelmű, költséző, árként magával ragadó korszakelének lehet betudni a magyar társadalom anyagi sülyedését; másrészlől bizonyos, hogy a magyar társadalom egységét és öszhangját megbontani készülő veszélyes folyamatok ama elfogultságából táplálkoznak, a mely egy idő óta lidérenyomás gyanánt nehézedett rá a magyar társadalomra es azt elzárkóztott, egymástól elhidegülő es különváló körökre bontotta.

Ha az arisztokraciában a bárónál kezdődik az ember, a polgári társadalomban

Az utolsó rablás.

Írta: szilvási Nagy Zoltán.

Ott, a hol most a Balaton somogyi partját magnas vilák koszorozzák, beljebb pedig buja termő szántóföldek vannak, valamikor meg nagy terjedelmű nádasok és ingoványok adtak menedeket bujdosó embernek, üldözött vadnak egy aránt.

A nádasok között szigetecskék húzták meg magukat. Termelt azokon egymás mellett iszlag, palrány, kankari és nefelejta, meg olyan gazdag változata a füveknek, hogy a ló szügyet verte, ha belejutott. Ezeket a kis szigeteket kekeny vizerek kötötték össze a Balatonnal. De el lehetett ide jutni labbal is a bürükön keresztül. Ez azonban veszélyes volt. mert a víz tetején évszázadok óta megvastagodott hínár és békalencse nem volt biztos hid a rajta menőnek. Ha megcazott, ha feirelepott, elveszett menthetetlenül a megrették a picák, a vizirvarok milliói. Az ingovány azt vissza nem adja, a kit elnyel.

Tanyázak itt farkasok, rókák, gémeek, bibicék vadludok ezerszáma, a meg néha napján egy egy üldözött betyár megfirték mindezek békében egymás mellett Volt is akkor menedéke a betyárnak. Ha bevethette magát az ingoványba, ke reshette hét varmegye pandurja, meg nem találta volna iteletnapig sem. Hja, nem volt akkor meg a Sio csatorna, nem volt a Balaton szabalyozva. De volt helyette betyárvilág, ez tette hirhedtte idegen előtt akkoriban a Balatonvidéket.

Hires volt ez a vidék a betyárbecsületről. Többet ért akkor a somogyi betyár pusztá igere, mint most a hitves esküje. Mert a betyár meg is tartotta ígeretét. Hazudni, szótsegni, szertőt megcsalni, betyár nem tudott. Voltak törvényeik is, melyeket betarítottak. Somogyi betyár például nem rabolt Zalában. Es viszont. Pedig megtörtént sokszor, hogy át-árgrották a Balatont a pandurok orra előtt, de az idegen területen nem raboltak volna el egy ital bort sem. Így hozta már ezt a tisztességet. Ne szenvedjen ártatlanul szeli szegénylegény a somogyi betyár duhajkodásáért. Es volt a regula.

Akkortájt még Balatonföldváron csak egy csárda, meg egy uri kastély képviselte a mai emberlakta vidéket. A világtól elvonulva itt élt Pándy Dénes volt tablabíró, a vidék földesura. Nagy családi bánatai voltak a jó öreg urnak. Mint özevgy ember siratta két viés-átnak halálát, a kik a szabadságharcban estek el. A már nos Richard Isaszegnél, Akos, a gyermek, a piski hidalnál lelte hősi halálát. Fia felesége az ura után halt. Elvitte a banat. Nagyatyja hagyta egyetlen leányát, a szépen fejlődő Bökét. Es öreg ur szírárolag csak gazdaságának és ábrándjainak elt, mint akkoriban sok derek magyar. A hástartást megfellelő cseledeggel Böké vezetete. Egész hasiasszony volt ő fiatal leány létere. Nagyatyja egyetlen büszkeséget, szemefényét képezte. Jó volt, telve szerényseggel. A vidék szegényeinek is volt a vedő anyyala. Jótékonyággal felkereste a szülőkölődöket, apolta a betegkeket. Egész sereg arva gyermekről gondoskodott, anyjukka szegődött. Josága kiterjedt a fakbetyárookra is, ha azok nagyatyja erdeiben kerestek buvóhelyet a pandurok elől. Elmetet tetetett ki szamukra az.

„TITANIA” gőzmosó-, vegytisztító- és keimefestő-vállalat
CELLDÖMÖK, Sági-utca 31.

Tisztítáera elfogad: ing, gallér és kszélokét, függönyök, valamint e szakmába vágó dolgokat, uri- es noi felső szövetruhákat, selymet, barsonyt, csipkét, szalma, panama és posztó kalapokat. Fest minden felit minden színre. * * * Vidéki megbízást gyorsan es pontosan eszküszöl. Elegendő cím: „TITANIA”, Celldömök.

Glósz árak!

Előbrangú munka!

(Gria) **GRÜNFELD** (Kösz)

Tisztelettel értesitem a t. utazó urakat, hogy minden kívánalmaknak megfellelő éntermemben minden időben jól es olcsón lehet étkezni.
Bankették es lakodalmak rendezését jutányos árban elfogadom.
GRÜNFELD FULÓP Celldömök, Sági-utca 2/b.

„HUNGÁRIA” általános biztosító r.-t. kerkélti ügynöke

— legalább a beamternél kezdődik, s a többi halandó csak a katonai szolgálata felhasználható anyagnak jó, vagy alább rendü munkák elvégzésére alkalmas. Bizonyos megcsontosodott praecooccupatio, rideg elzárkózottság és szigorú elhatárolás képződött ki léposzózetesen a magyar socialis osztályokban, kezdve a legragyo góbb arisztokratáktól — egészen a legéhebb proletárig. Egy szemernyivel törtebb és „előkelőbb” parvenu ha alkalma van rá, — lenézi a másik parvenut, s először lemosolyogja, később elhidegtül iránta, majd teljesen becuklja előtte az ajtót. Így megy es a végtelenségig.

Nálunk minden munka szűgyen, de legszűgyenletesebb az a munka, a melyet a kereskedő, az iparos, a munkás végez. Ez így van, Ez tény. A valódi, a hamisítatlan, a szervezett drága eréjét és egészséget felsorvasztó, magábanzsvó, igazán nemes munka, a csakánnyal és szászámokkal való munka lealacsonyító nálunk, megbélyegző és ellenszenves, s bármennyire is hirdessék a philosophusok, hogy a testi munka is emel, Magyarországon a testi munka kisebbit, lealáz, degradál.

A munkának ez a rut és hamis értékelése és a munkát végző társadalmi osztályoknak elzárása, elrekesztése, lealacsonyítása egyik visszataszító és meg-hocsáthatatlan bűne a magyar társadalomnak. Sőt nemcsak bűne, de egyenesen rákfeneje. Rákfenéje. Hiába is kiabálják teli torokkal az álszenteskedők, hogy Magyarországot csak egy erős, organizált, felekezeti villongásokat elnyomó, a társadalmi kiélelenségeket és ellentéteket visszazsorító társadalom tarthatja fenn, hiába kiabálják, az álszenteskedőknek nem hisz senki, mert ők maguk sem hisznek maguknak, mert ők maguk is tudják, hogy Magyarország a társadalmi előítéletek, tévelygések és visszásságok hazája, a hol minden kasztribel elkülönödés termékeny talajra talál, a hol a munkát megvotik és a hol a szertelen költsézés és munkától való irtózás a társadalmi rákfeneje.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

erdő szélére. ha pedig téle járt az idő, jó kor-dován csizmákat, cifra szűrőket, olykor-olykor egy hordó bort is.

Nagyatyja látszólag erről nem vett tudomást, de útközt eldögtette Bőssike ezen kedveleseit. Parancsba adta ugyanis számtartóának, ispanának, kulcsárnak, hogy unokáját jótékony-ságában gyámolítsak s nyuva legyen előtte hom-bár, magtár és pince.

Kedves szórakozása volt naponta a hajnali órákban csónakba ülni s a nádamenti vizereken átladikani nagyatyja réjtjeire, a hol a csónakhoz állott a csónka fűs mellett. Kikötte már vártak a csónak-arvak, három kis gyermek. Megmosdatta, megfürötte és felöltöztette őket. Magával hozott kosárból ellátta őket elelemmel, nem feledkeve meg az öreg csónakról sem, egy-egy üveg bort hozva számra is. Dolgát végezve hasa ladiká-szott. Nagyatyja ekkorra felkelt. Reggelizés közben elmondta Bőssike kirándulását s kiki dolga után látott szántán.

Egy forró augusztusi napon kint ült Pándy Dénes unokájával a kastély erkélyén, a hanyatló nap sugarainál újságot böngészve. Aktuális hír volt az újságban. Csöke Palkó somogyi betyár fej-re tűzött ki a tekintetűs vármegye kétezer pengő ostromát forintokat. A betyárt Vasady Gergely esendbirtos uram maga kereste harmincad magval a varmegye területén, de sikertelenül. Híres betyárak számba ment akkoriban az egész Csöke-vidék Palkó őregapja is betyár volt s kőből utal lett kivégezve. Az apja, Csöke Gyuri szinten kőből általi halálra lett itelve főbenjáró rablásokért, de Pándy Dénes tábiabíró közben-áramára büntetése büntőre lett. Kogyalmaszva.

Nemzeti repülőverseny Szent-István-napján Budapestben.

Nagy napot ünnepel meg a magyar aviatika Szent-István napján. A múlt évi kevésbé sikerült látványos mutatványok csak erkölcsi, de kevés anyagi eredményt mutattak. Az erkölcsi siker mondhatni minden anyagi támogatás nélkül ernyedetlen szorgalommal es kitartással dolgozó magyar aviatikusainkban, a kevés eredmény pedig a társadalom nemtörődőségekben leli alapját.

Hogy az aviatikának, ennek az újabb fey-vernemnek jovoje van, azt mar az is bizonyítja, hogy a modern hadseregek nagy összeget adoznak repülőgépek beszerzésére, repülőterek berendezésére. De az aviatika nem csak mint hadi eszköz is nagymérvű támogatást igényel.

Ennek a tudománynak, mert már ennek nevezte például egy hazai bíróság ítélete is — támogatására alakult önzetlen férfiakból a Magyar Aero Szövetség. A tudomány ezen ágának fejlesztésében nekünk magyaroknak okvetlenül ki kell részünket vennünk, mert a szükséges előfeltételek a magyar bátorságban és a magyar lángelmében megtalálhatók.

De nemcsak az egyéni erények, hanem anyagi támogatás is szükséges, hogy a magyar aviatikának diadalra jutását előmozdítsunk.

A kadvezetőség szivesen rendelkezésére bocsátja főrekvésünk elérésének előmozdítására katonatiszti pilotáinkat a kik kösött sok lelkes magyar embereket találunk.

Törökveszluk azonban nem csak a repülés előmozdítására hanem az ezzel kapcsolatos, fontos ipari és tudományos kérdések helyes megoldására is kiterjed. Előttünk lebeg az, hogy a magyar aviatika ne legyen a külföldi aviatikának uszályhordozója.

Az aviatika ipari része eddig hazánkban egyáltalában oly mérvben, hogy azt iparnak lehetne nevezni, nem műveltetett.

Törökveszluk oda irányul, hogy pilotá iskolát szerveztünk hol aviatikusaink az elméleti tudást is elsajátítva, magukat a lejárás folytán bekövetkeshető szerencsétlenségőtől megóvhassák.

A magyar szerkesztők és feltalálók eszméinek megalapítására az anyagi eszközökön kívül hiányzanak nekünk a szükséges ipartelepek is. Tekintve, hogy az ipartelepek létesítése a gyártmányok biztos piacával szerves összefüggés-

Hej, megszolgált az ilyesmit akkoriban a betyárság. Palkóra is öröksekképpen szállott haldokló styátjától az a parancs:

— Fiam, ha betyár leszel, a méltóságos Pándy Dénes uraság birtokáról el ne vesszön egy rosszán patkosság se.

És nem is vezett el, mert Palkó megígérte.

Keteledett az idő, félbehagyták tehát az újságolvasást. Gyönyörködtek a táj szépségeiben. Fojtó, nehéz levegő ült a vidék felett, telve elektromossággal. A távolban kéklő Badaesony hegy felett nehé felbőki toronyosultak, majd távoli moraj halatszott, mindig erősebben. A Balaton szürke vize haragosöldre kezdett átváltozni, mima tükörre ideges ráncok vonaglottak. Erős villámás jelentette a közelegő égháborút. Nagy eszepekben kopogni kezdett a zápor.

— Menjünk be, leányom — szölt Pándy unokáját kézenfogva, de ugyanekkor váratlan dolog állva marasztotta őket. A zápor zuhogása, a szél ülvötte, a menydörgés közé puskaropogás, kardcsattogás, szaguló lovak hörgése vegyült. Majd egy össegabalyodó, egymást ráncigáló, káromkodó lovassereg száguld a kastély udvarán keresztül, A vihart tulharsogva hallatszák egy dühös kiáltás:

— Atközött betyárja, megint elmenekült.

Kis vártára harminc pandur tér vissza a kastély udvarára. Előkön Vasady Gergely kaposvari esendbirtosnál, ki éjjeli szállást es vizet kér lovai es emberei számára a ház urától.

(Folytatása következik)

ben van, erre nekünk a szükséges előfeltételeket meg kell teremnünk. Az ipartelepekkel kapcsolatban, honosodnék meg csak az ipari tapasztalat, mely viszont bivatva lenne magyar szerkesztőket es feltalálókat helyes irányba tereln: es által sok aviatikus a ki elméleti tudás hiányába talán rossz uton halad, idejében még esetleges más iparag művelésére volna szorítható.

Mind ezen kérdések láncolatának megoldása pénz, pénzt, és harmadszor is pénzt igényel a mely csak közadakozásból gyűjthető össze.

Mután a nemzeti közszellem folytán minden egyes ember dicsőségét az egész nemzet dicsőségében leli meg, meulünk el mindnyájan a repülőnapra s adozunk filléreinkkel a magyar aviatika oltárára, hogy azt dicsősegek vezessük.

Tíz-tizenkét repülőgép fog a történelmi vezetességtü. Rákos mezején egy időben keringeni. Ez olyan magasztos látvány lesz, a mely meg fogja érni ezt az egy vagy két koronás belépődíjat. Feledhetetlen emlékké távozhatunk majd Budapestről es mindég megőrizhetjük hazai pilotáink dicsőséges szereplésének emlékét.

H I R E K

Pillanatfelvételek.

A VERÉB.

Ugyabár, kérem, önök is ismerik a verebet? Azt a farkó, igénytelen, apró kis jószágát a madarvilágnak, a mely vidám modorával minduntalan magára vonja az ember figyelmét s állandóan ott sündörög a haza tájékan, hogy alkalmas pillanatban megdézsmálhassa a gyümölcsösét s néha-napján egy két elhullatott morzsát elkaphasson a házi baromfiak elől; ugyebár, önök is ismerik a verebet?

Furcsa kis jószág biz a'. Olyan földett-kopott a ruhája, akár egy vándorló mesterlegényé s olyan eszesap, hütelen természetű, mint egy szén kacer asszony. Neki Hekuba a másé s bizony legtöbbször előbb beszemmelget a baromfiak eledeléből, mint az esetlen, lomha tyúkok. Es ráadásul még ki is nevezi őket a betyár, mikor nagy bögyűen felszal a legközelebbi fára s ott kényelmesen tollászokdva esufolkodik az idomtalan-kacsával:

— Hé, komamasszony, miért úpeg kend olyan esetlenül, mintha fel akarna bukni?

A madarvilág köze sa vargója ez a kis kopott, farkó jószág. Ma itt, holnap már a hede-dik határban lopkodik a buzaszemeket a keses-tekéből s reggeltől estig csavarog a tarlón, esdönberken s a hol meglepi az akony, tanyát ver magának, nem kesereg, nem busul a régi fészek után, hiszen ismerés előtte minden bokor, minden odn. Ha nem talál paha, meleg nyugvóhelyre, akkor sem esik kétségbe, sivatár, aszévas sűrűlhet miatta, könnyelmű bonhomimál fityet hány neki s fumigálja az egész időjárását. Csizipel egy darabig, mintha csak azt mondaná csufondáros kacagással, hogy miattam dmdálhatas akár reggelig, astán szárnya alá dugva a fejét, alszik akár a tej.

De mikor a nap első aranyos sugarai beszárdónak a fák tete lombjai közé s a füstölökön még ott csillognak a hajnal örömkönnyei, akkor a vereb már csipogni kezd, egyet-kettőt nyujtókodik s odább áll egy házzal. Azt se mondja az éjjeli tanyának, hogy befellegzett.

Ilyen a vereb. Cigány a lelke, mindene. Vándorol nap-nap után, nincs előtte akadály, nem ismeri a másét. Koldusul, segyényen, elhagyottan csatangol egyik berekből a másikba, pompás tolasztu, bájos hangu rokonai elüldözik, lenézik, megveik, de a vereb emelt fővel, fölönyesen megmosolyogja őket, ezeket a törakeny lo-gyöngye madarakat. A kiket hajléktalanok, tess egy futó zápor, a kik ezarnyaszegetten, reménytelenül zokognak az elpusztult fészek fölött.

nincs elég erejük ujja alkotni a megtépázott hajlékot, a hol kiköülhetnek pelyhes fiókaikat.

És a veréb szabad, független. Koldus, elhagyott, de büszke és szabad. Tud dacolni az időjárás viszontagságaival, erős, szilárd a lelke és a szabadság az istene. Az a nagy-nagy, szent szabadság, a melynek nincsenek korlátai, a hol nem verik bélyébe a gondolatot, nem kötik meg az egy akaratát a szállhat szabadon, dalolhat szíve szerint. Neki nem kell az aranyos kalit hideg csillogása, a becézó szavak. Mennyivel többet ér ennél a falevel szagossá, az apró tűcsók ringató zenéje, a patak enyélő csövegése! Mind-mind a szabadság edes érzetéről süttögnék. Koldus, szegény élet ez, de büszke és boldog!

Husz Ferenc.

— **István király ünnepe.** Az első magyar koronás királynak, Szent Istvánnak, a kereszténység megalapítójának ünnepét e hó 20-án ünnepli Magyarország. Ünnepe ez a nap az egész magyarságnak s ezerszámra rándul fel a vidék községe Budapestre, hogy megláthassa a szent jobbot, a mely egy evezred múltán sem porladt el a áhitattal énekelhesse a szent szolozamát: „Hol vagy István király?...”

— **Személyi hír.** Mikes János gróf megyés püspök nyaralásából szerdán székhelyére Szom bathelyre utazott.

— **A pápa kibetelése.** Megirtak lapunkban, hogy a római pápa Bathyányi Iván csákányi nagybirtokost, a Szent Gergely-rend magykeresz-jével, a polgári egyéneknek adható legnagyobb egyházi rendjellel tüntette ki. A rendjellel, mely ünnepségek keretében ma, vasárnap Mikes János gróf megyéspüspök fogja a kiűtötött gróf mellett tüzni. Ez alkalommal számos főúri vendégess, közöttük Bathyányi László gróf és családja is a csákányi kastélynak.

— **Lelkesek felavatása.** A dunántúli ág. h. ev. egyházkerület soproni theológiáján múlt évben végzett lelkes jelöltekét e hó 31-én avatja fel Gyurátz Ferenc püspök és pedig a körmendi ev. gyülekezet templonában.

— **Ekkvő.** Gerlits Elek szentgottháidi szolgabíró e hó 14-én vezette oltárhoz Móger Annát, Móger István sárvári építési nagyvállalkozó leányát Sárváron.

— **A vármegye gyűlése.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn tartotta rendkívüli közgyűlést. A gyűlésnek alig 7-8 tárgya volt. A főtárgy volt a kormány iránti bizalom szállítás melyet a munkapárt szállított is. E tárgynál fel szólalt Ernusz József dr. a ki a bizalmúndítvány mellett Weörös István és Ocsy Lajos az ellen-szék nevében beszéltek. A bizalmi indítványt a nagyszámú megjelent munkapárti bizottsági tagok megszavasták s így a Tisza kormány Vasvármegye bizalmában is fűrődhetik.

— **Árvaház felavatása.** Köszöggön a múlt vasárnap avatták fel nagyszámú ünneplő közönség jelenlétében a vasutas Szövetség által épített árvaházat. A felavatáson részt vett Békássy István főispán is. A felavatási ünnepély délelőtt kilenc órakor kezdődött ünnepi misével. Misen után a vendégsereg az árvaházhoz ment át. A gyönyörű kétemeletes palota szintén szépen fel-díszítve várta az ünneplőket, kik a tornaterem-be mentek hol a tulajdonképen felavatási ün-nepély lezajlott.

A „Törökves” dalárda Himnusz vezetése be az ünnepélyt Majd Tolnay Kornél, a Vasutas Szövetség elnöke emelkedett szószóra s megnyitójában szép szavakkal üdvözölte a megjelenteket a vásolta az ünneplő jelentőségét.

A keresk. miniszterium képviselőjében Horváth Károly min. tanácsos üdvözölte az új al-

koást. Horváth István e. püspök pedig Mikes János megyéspüspök nevében beszédet mondott. A törvényhatóság nevében Békássy István főispán, August János polgármester Kőszeg város nevében üdvözölte az új alkotást.

Több kiküldött beszéde után isméi a dalárda énekel, mely után Faludi József, a Szövetség ügyvezető igazgatója tartotta meg ünnepi beszédét.

— **A tanítók magánfoglalkozása.** Szükségessé vált, hogy a tanítók magánfoglalkozását is ellen-örizze valamely formában a tanügyi hatóság. Nem azért, hogy magánfoglalkozások útjében okvetlen megakadályozza a tanítókat, hanem, hogy nem hanyagolják-e el e miatt tanítói kötelességüket. — E végbő most elrendelte, a val-lás és közoktatási miniszter, hogy a tanítók tartoznak a tanf. ügyelőnek bejelenteni, esetlegesen mellékfoglalkozásukat. Természetesen a tanfelügyelőnek meg van az a joga, hogy a mellékfoglalkozás megkezdése érdekében a minisz-ternek előterjesztést tehessen.

— **Elfogott parasztelep.** Rábakövécében nemrégiben ismeretlen tettes feltörte Szent An-tal perselyét. A templomablott elfogták Varga József 22 éves rábakövecsi lakos személyében Varga templomban való betörés után magával vitt a perselyt. Onnan feltörte és az üres perselyt David István templom szolga elvarázsa dobta. Hogy mennyi pénz volt a perselyben azt nem sikerült megállapítani.

— **Tolvaj szuhancok.** Günter János jános házai földművelője ez év zöldség és gyümölcs-termesztés ellopok a múlt hét egyik éjjelén. A csendőrség az egyik tettest Horváth József 14 éves szuhanc személyében elfogta. A szuhanc bevallotta, hogy a lopás né y másik fiuval követte el, a kiket most nyomoz a csendőrség.

— **Verekedés a gyárban.** Az elvesztett kenyér miatt veres verekedést rögtönzött a sárvári-lyemgyárban egy munkás Molnár János az illető, a kinek sok baja volt a társaival és a munkavezetővel. Az igazgatóság úgy segített a dolgon, hogy szombaton este kibocsátotta a szol-gálmunkásokat.

Hétfőn reggel Molnár már korán a gyár körül dörögött, lesett az egyik előmunkásra Lakner Jánosra, mert azt hitte, hogy ő miatt kellett elhagynia az állását. Mikor a gyáron ki-vül nem találta meg az előmunkást, akkor be-furakodott a gyartelepre a bent kezdte kutatni hol találhatja meg Lakner.

Végre felfedezte az előmunkást, neki esett elkezde fojtogatni, leteperke a földre, ütötte-verte agyba főbe úgy, hogy csak nagynehezen tudták kiszabadítani a dühingó ember kezét közül. A bosszúálló munkás ellen a csendőrségben megtet-ték a feljelentést.

— **Olcsó hus.** A körmendi méssárosok a múlt héten 32 fillérrel lezállították a hus árát. Most Körmenden 1 kilogra marhahús 1 kor. 20 fillér, Boldog Körmendiék.

— **Elhalasztott tűzoltó-egyesület ünnepsége.** A gasztonyi önkéntes tűzoltó-egyesület múlt vasárnap f. hó 10-en thajtotta megtartani nagy és fenyének ígérkező szászlozentelái ünnepségét. Rátóton azonban a hét folyamán vérhenyárvány lépett fel, a melyre való tekintettel a szászloanya, Bern-riader Katinka megkérte az ünnep rendezőségét, hogy a szászlozentelái halassza el, a mi bizony-talan időre meg is történt.

— **A szászlov-ralagaznazi vasút.** Az új vasút építési munkálatai már annyira előrehalad-tak, hogy előreláthatólag szeptember végén átadható lesz a forgalomnak.

— **Az uszok korai felszabadítása ellen.** Vasvármegye alispánjához a héten érkezett le a ke-reskedelmi miniszternek az a leírata, a melyet valamennyi magyarországi másodfoku iparhatósághoz intézett — az iparostanonok idő előtt való felszabadítása dolgában. Tudomásunkra ju-tott, — írja a miniszter — hogy egyes kereske-

dők és iparosok, abból a célból, miszerint a nál-uk alkalmazott tanoncokat a kötelező tanoncis-kolába jarns alól mentesíték, őket a tanoncszer-ződésben meghatározott tanoncidó lejárata előtt is felszabadítják. Ennek a tanoncképzés szem-pontjából kétségtelenül káros állapotnak meg-szüntetése végett felhívom a másodfoku iparhatóságokat, miszerint a hatóságok területén működő elsőfoku iparhatóságokat utasítsa, hogy csak olyan tanoncoknak állítson ki bizonyítványt, a kiknek a tanoncszerződésben megállapított ideje tényleg lejárt.

— **Fogyasztási adó bérbeadás.** Cseledömök hus és borfogyaasznai adójának bérbeadása folyó aug. hó 21-én lesz a városüzáranal.

— **Tenyészállattelkiallítás.** Szentgotthárdon f. é. szeptember 20-án tenyészállattelkiallítást rendez a vasmegevei Gazdasági egyesület.

— **Háromszáz gyermek atyja.** Az Egyesült Államok Pkllahma állam Tulsa városában él egy Charles Page nevezett ember, a ki arról híres, hogy háromszáz gyermek törvényes atyja. Hogyan jutott háromszáz gyermekhez? Nagyon egyszerűen. Page a környé összes szegény gyermekeit adoptálja, de Page az a rekordszámmal még nem nyugszik és a legközelebb századka életé végéig legalább ezer gyermek boldog útjára tudnia magát. Örökre fogadott gyermekeit különös gondallal nevelteti. Elég tekintélyes vagyonából — vagy huszmillió dollár — talál is ez. A gyermekek részére pompás házat építtetett, ahonnan saját vasúti járól vizit ki naponta a gyermekeket az ugyancsak általa letesített erdei sza-bad iskolában. Különös figyelemmel van minden gyermeke jövődjére s arra iránt, ezért mindenkit tehetségéhez és kedvéhez képest iskoláztat. Akár az egyetemre is járítja azokat, a kik ott akarják tanulmányaikat befejezni. De halála utánra is gondoskodik arról maradóan gyermekeiről. Végrendeletében olyan intézkedést tett, hogy örökségéből gyermeknevelőintézetet állítsanak.

— **Egy havi közigazgatás.** Vasvármegye közigazgatási bizottsága szerdán tartotta rendez havi ülését Békássy István dr. főispán elnökelete alatt. A sz. előadók jelentéseiből különösen ki-tűnik a főorvos jelentése, a mely szerint a vár-megye egészségügye a körülményekhez képest a lehető legjobb volt.

A közbiztonság állapota általában kielégítő volt. Előfordult lopás 36. rablás 1, orgadasság 2, gyújtogatás 20 esetlen. A bűnösök nagyrészben hurokra kerültek. A közegészségügy múlt hóban kedvező volt. A ragályos és heveny fertőző betegségek csekély számban léptek fel s a kanyaró és hörgőhurut kivételével járványokat nem ütött. A fertőző betegségek száma 94 volt, kik közül ketten meghaltak. Roncsoló toroklob 9, vérheny 5, kanyaró 36, hasibugymás 4, hörgőhurut 44 esetben fordult elő. Trachomas volt 941 egyen, a kik közül 103 gyógyult meg. Rendőri boncvizsgálatot tartottak, egy akasztás, vízbefúlás, 3 agyonzúzás esetében.

Molnársegéd,

idősebb nőtlen, ki a hengermalom kezelésében járta, állandó munkára azonnal felvétetik. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet és le-vélbeli ajánlatot kér

Sikokán Gyula

szomszéd

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt katarhusoknál hörgőhurutnál, asthmanál, Sirolin "Roche" kezdődő tüdőbetegséget csirájában elfojt. Kellemes íze és az étvágy befolyása megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúrát!

A légzési szervek meghűléseit legbiztosabban a Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Sziveskedjék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

A jelenkor legjelebbes tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Ajatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserépből négyzetméteré 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkönnyebb tető és a legyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótallás!

Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár R.-T. Jánosháza.
Iroda: Zollner Belánál Jánosháza

Az Est

a legjobb magyar napilap.

Hírei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről hűen beszámol.

A bel- és külföld napieseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítások, távirati és telefonjelentései alapján leg hamarabb közli.

Az Est

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a délutáni első gyorsvonattal érkezik városunkba.

ÁRA 6 FILLÉR.

Millió

hiteles bizonysítvány privátok orvosoktól a

K A I S E R -

téle mellkasmolláról, mely

Köhögés

rohadóság, katarus és nyálkásodás ellen a legbiztosabb és a legjobban ható gyógyszer.

Kapható:

Vesprémben: Jucse Kalmán, Devecserben: Balogh Mihály, Cellamónkon: Bircsényi Ödön, Szentgálon: Wolf Béla gyógyszerárban.

Őszi trágyázás!

Rendkívül olcsó árak!

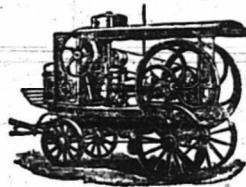
THOMASSALÁK

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya! Óvakodjunk a hamisításoktól! Csak akkor valódi ha ilyen zsakban van és eredeti ömlesztés van rajta. Minden zsak tartalomjegyzékkel van ellátva!

KALMAR VILMOS

a Thomasphátfabriken Berlin, vezérképviseelője Budapest, VI. Andrássy-ut 49. Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra felmentjük a vásárlókat. 2-30

Őszi trágyázás!

Gépjavitó és kovácsműhely.

Tisztelettel hozzuk a n. é. közönség b. tudomására, hogy Czell-dömölkön a Gyár-utcában (Kórház-kert mellett) saját telkünkön épült új műhelyünkben

mezőgazdasági gépjavitó és kovács-műhelyt

rendeztünk be.

Elvállaljuk gőzgépek, benzinmotorok, cséplőgépek, vetőgépek, járgányok, szivattyúk stb. szakszerű javítását.

Mindenemű kovácsmunkákat, lóvasalást a legpontosabban teljesítünk. Szíves pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

Varga Testvérek, gépészek.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

Kollarit- bőrlemez.

kaucsuk-kompozícióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedőlemez. A jelenkor legjobb fedőlemeze.

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázo'ni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Czell-dömölkön: HOLLADIT-fabrikusoknál fakeskedőnél